

OYSTER PERPETUAL
GMT-MASTER II

ROLEX

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 6. janúar 2016

1. tölublað | 10. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

»2

Forsetaframboð gætu orðið dýr
Friðjón R. Friðjónsson almannatengill segir tíu milljónir lágmarksupphæð fyrir kosningabaráttu næsta sumar.

»4

Gott ár hjá Kauphallarfélögum
Sérfræðingar segjast ekki sjá merki um hlutabréfabölu þrátt fyrir miklar hækkanir að undanförunu.

»8

Svipmyndin Jón Sigvaldason
Jón Ingi Sigvaldason hjá Landsbjörg segir flugeldasölu ekki hafa náð sömu hæðum og fyrir hrún.

»8

Landsliðshetja selur léttvín
Emil Hallfreðsson, leikmaður knattspyrnuliðsins, ætlar að flytja léttvín til landsins.

»10

Eru bankakreppur pólitískar?
Lars Christensen veltir upp hvort áhætta af bankakreppum aukist með auknum ríkisafskiptum.

10% Íslendinga spila golf

Heildarvelta
golfklúbbanna á Íslandi
er 2 milljarðar á ári

Íslenskum atvinnukylfingum
mun fjölga á næstu árum

Telur íslenska golfvelli
fyllilega samkeppnishæfa

»6

SKJÓÐAN

Forsetinn skiptir máli og á hann mun reyna

EFTIRMAÐUR Ólafs Ragnars Grímssonar verður kosinn á þessu ári. Það er ekki fyrir hvern sem er að fara í skóna hans. Í tíð Ólafs hefur eðli forsetaembættisins breyst verulega. Ekki síst hefur það verið fyrir tilstuðlan forsetans sjálfs, sem m.a. virkjaði málskotsréttinn. En fleira kemur til.

ÞJÓÐIN GERIR meiri kröfu um bein áhrif á stjórnarathafnir nú en áður. Sjálfsgagt hefur það eitthvað með internetið og samfélagsmiðla að gera, en staðreyndin er sú að stjórnálmenn geta ekki lengur hunsað kjósendur í þrjú og hálf ár af hverjum fjórum.

ÞAÐ FLOKKAST því fremur undir óskhyggju hjá forsætisráðherra en yfirvegaða skoðun að næsti forseti þurfi ekki að fara að forðæmi Ólafs Ragnars og skipta sér af pólitík líkt og Ólafur hefur gert m.a. með því að vísa þrennum lögum frá Alþingi í dóm kjósenda.

FRAMVEGIS verður forseti einungis ópólitískur ef ríkisstjórnarmeirihluti gæti þess vel og vandlega að reyna ekki að keyra umdeild mál í gegnum Alþingi í krafti meirihlutaræðis.

OG HVERSU líklegt er að t.d. núverandi ríkisstjórn geti haldið sér í sátt við kjósendur út kjörtímabilið? Ríkisstjórnin og þeir flokkar sem að henni standa hafa svikið loford um að þjóðin fái að kjósa um framhald aðildarumsóknarinnar að

ESB. Hún rembist eins og rjúpan við staurinn við að færa fiskinn í sjónum varanlega í hendur örfarra aðila gegn vilja þjóðarinnar. Henni hefur enn ekki tekist að ganga frá breytingum á stjórnarskránni sem tækju til auðlinda þjóðarinnar og beins lýðræðis. Þá vantreystir fólk ríkisstjórninni til að einkavæða ríkisbanka á sómasamlegan hátt.

MÖRG ÞAU atriði sem hér hafa verið talin til, og fleiri sem látin eru ónefnd, hafa mikil áhrif á viðskiptaumhverfið hér á landi til framtíðar. Á meðan ekki er búið að ganga frá breytingum á stjórnarskrá sem tryggja þjóðinni síðasta orðið í umdeildum málum er það forsetinn einn sem getur vísað málum í þjóðaratkvæðagreiðslu standi ekki vilji til þess hjá meirihluta Alþingis.

ÞVI MUNU kjósendur velja þann frambjóðanda sem þeir treysta til að færa valdið til þjóðarinnar frá ríkisstjórnarmeirihlutanum hverju sinni sé gjá milli þings og þjóðar í mikilvægum málum. Greinilega stefnir nú í að framboð af frambjóðendum til forseta verði langt umfram eftirspurn. Enn hafa engar kanónur meldað sig til leiks en í ljósi þess aukna pólitíska mikilvægis sem embættið hefur öðlast í tíð Ólafs Ragnars Grímssonar er ákjósanlegt að sá forseti sem við tekur í sumar fái afgerandi umboð frá þjóðinni. Hann eða hún getur þurft að standa fast í lappirnar gegn ríkisstjórn á kosningavetri.

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Umsjón Jón Hákon Halldórsson jonhakon@365.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir | Forsíðumynd Stefán Karlsson

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@markadurinn.is Veffang visir.is

40.000

fréttabyrstir notendur

Smelltu þér á Fréttablaðsappið og lestu blaðið hvar sem er og hvenær sem er.

Nálgastu appið á visir.is/fbl eða beint í gegnum:

FRÉTTABLAÐIÐ

Friðjón telur líklegast að úrslit kosninganna ráðist í sjónvarpi og útvarpi sem hann kallar tilfinningamiðla. Á myndinni má sjá Andreu Ólafsdóttur, Þóru Arnórsdóttur og Ólaf Ragnar Grímsson taka þátt í kappæðum fyrir forsetakosningarnar árið 2012.

Forsetaframboð kostar minnst tíu milljónir

Friðjón R. Friðjónsson segir að verja þurfi að lágmarki tíu milljónum króna í forsetaframboð ef vel á að vera. Tugir manna þurfi að koma að baráttunni.

Kostnaður við forsetaframboð er að minnsta kosti tíu milljónir króna ef vel á að vera að sögn Friðjóns R. Friðjónssonar, almannatengils hjá Kom. Þetta sé algjört lágmark til þess að geta greitt starfsfólki laun, staðið fyrir viðburðum og ferðast um landið. Þá eigi eftir að taka mið af kostnaði við auglýsingar.

„Þú þarft að eiga fyrir bensíni á bílinn sem keyrir hringinn og eiga fyrir gistingu ef þú ætlar að ferðast um landið,“ segir Friðjón en hann aðstoðaði Þóru Arnórsdóttur við forsetaframboð hennar fyrir fjórum árum. Ekki sé hægt að ætlast til þess að fólk taki sér nokkurra mánaða frí frá annarri vinnu án þess að fá fyrir það greitt. Friðjón bendir á að í framboði Þóru hafi tugir manna komið að kosningabaráttunni með einhverjum hætti. „Frambjóðandinn getur ekki haldið utan um dagskrána sína, það þarf alltaf einhver að vera búinn að skipuleggja næsta fund og fundinn þar á eftir,“ segir hann en framboð Þóru kostaði fimmtán milljónir króna.

Fyrsta framboð Ólafs Ragnars kostaði 102 milljónir

Forsetaframboð Ólafs Ragnars Grímssonar árið 1996 kostaði 102 milljónir króna að núvirði. Kosningarnar voru þær síðustu þar sem sitjandi forseti var ekki í kjöri. Friðjón efast um að hægt sé að safna svo hárra upphæð nú.

Núvirtur kostnaður við forsetaframboð 1996

Ólafur Ragnar Grímsson
102
milljónir

Ástþór Magnússon
98
milljónir

Pétur Kr. Hafstein
85
milljónir

Guðrún Agnarsdóttir
41
milljónir

Erfitt sé að safna mjög háum upphæðum í kosningabaráttunni vegna þess hve þröngar skorður séu á framlögum til framboðanna að sögn Friðjóns. Hver lögðili megi ekki gefa meira en 400 þúsund krónur og gefa þurfi upp hver styrki hvern frambjóðanda. „Það er ekkert hlaupið að því að safna 15 milljónum,“ bendir Friðjón á. Því skipti gott skipulag mestu máli. „Ég held að það skipti máli að geta búið til gott skipulag og góða kosninga-

baráttu sem getur nýtt peninginn og vakið athygli og komið þér í fjölmíðla með einum eða öðrum hætti.“

Lítt þekktir aðilar eigi hins vegar litla von. „Ég held að það sé ekki hægt að auglýsa sig í embætti,“ segir Friðjón. Forsetar hingað til hafi allir verið landsþekktir áður en kosningabaráttan hófst. Hið sama hafi gilt um flesta þá sem náð hafi árangri í kosningum til stjórnlagaráðs og stærstu prófkjörum flokka. ingvar@frettbladid.is

Vikan sem leið

4,85 milljónir á Keflavíkurflugvelli

4,85 milljónir farþega fóru um Keflavíkurflugvöll árið 2015 samkvæmt tölum Isavia um farþegafjölda. Þetta er fjölgun um 25,5% frá fyrra ári. Árið 2010 fóru um tvær milljónir farþega í gegnum flugvöllinn.

6,9 prósentlaekun

Vísitalan í Kauphöllinni í Sjanghai lækkaði um 6,9 prósent og verðlækkunin í Shenzhen, þar sem mörg tækni-fyrirtæki eru skráð, varð átta prósent á mánuðaginn. Fyrsti viðskiptadagur ársins fór því illa af stað og ákveðið var að loka Kauphöllinni snemma.

0,2 prósentlaekun á evrusvæðinu

mældist í desember og var óbreytt milli mánaða. Orkuverð lækkaði um 5,9 prósent, samanborið við 7,3 prósent mánuðinn á undan samkvæmt tölum Eurostat. Matvæli, áfengi, og tóbak hækkaði um 1,2 prósent í desember samanborið við árið áður.

Á döfinni

Miðvikudagur 6. janúar
ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS - Fasteignamarkaðurinn í mánuðinum eftir landshlutum
HAGSTOFA ÍSLANDS - Vöruviðskipti við útlönd, janúar-nóvember 2015
Fimmtudagur 7. janúar
HAGSTOFA ÍSLANDS - Gistinætur og gestakomur á hótelum í nóvember 2015
Föstudagur 8. janúar
ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS - Trúfélagsbreytingar

HAGSTOFA ÍSLANDS - Vöruviðskipti við útlönd, desember 2015, bráðabirgðatölur
HAGSTOFA ÍSLANDS - Afli erlendra ríkja við Ísland 2013 og heimsaflinn 2013
Mánudagur 11. janúar
HAGSTOFA ÍSLANDS - Velta í virðisauka-skattskyldri starfsemi
HAGSTOFA ÍSLANDS - Efnahagslegar skammtímatölur í janúar 2016
Þriðjudagur 12. janúar
ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS - Fjöldi þinglýstra

leigusamninga um íbúðarhúsnæði eftir landshlutum
HAGAR - Hagar hf. - 3. ársfjórðungur
Föstudagur 15. janúar
HAGSTOFA ÍSLANDS - Fiskafli í desember 2015
Þriðjudagur 19. janúar
ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS - Vísitala íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu

keldan
dagatal viðskiptalífis

visir Allar markaðsupplýsingar

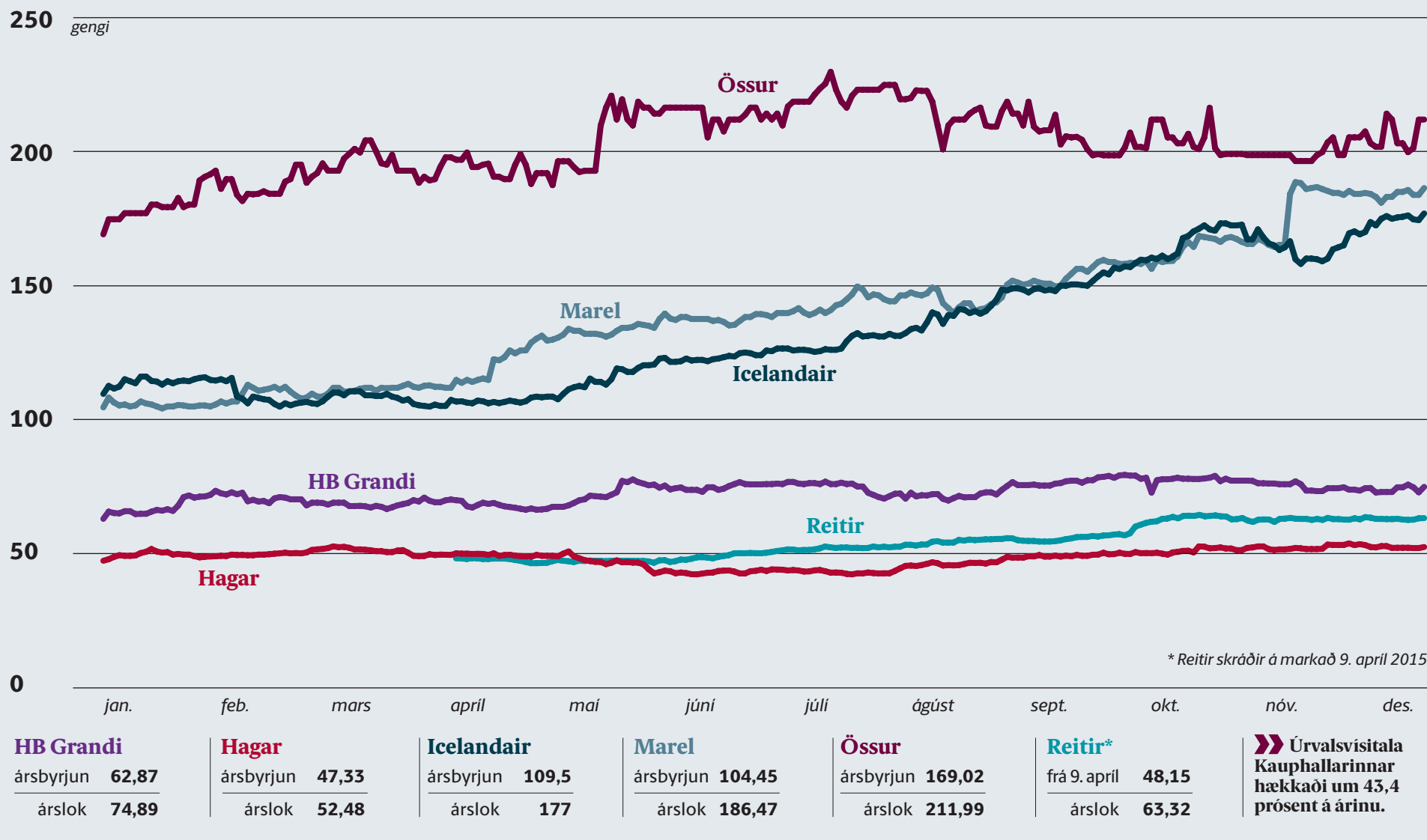
Rétta umhverfið fyrir þitt fyrirtæki

Reitir eru stærsta fasteignafélag landsins á sviði útleigu atvinnu-
húsnæðis. Með vönduðu viðhaldi á eignum stuðla Reitir að fallettri
ásýnd, varðveita sögu húsanna og skapa ímynd sem er fyrirtækinu
þínu til sóma.

Reitir eru með yfir 130 eignir til leigu fyrir hvers kyns rekstur, á
höfuðborgarsvæðinu, á Akureyri og í fjölda annarra bæjarfélaga.

Finndu húsnæði sem hentar þínum rekstri. Hafðu samband
við Reiti í síma 579 9000 eða í reitir@reitir.is.

Próun hlutabréfaverðs stærstu félaganna í Kauphöll Íslands 2015

Hlutabréf hækkuðu um tugi prósent

Hlutabréfavitölur hækkuðu yfir 40 prósent á síðasta ári. Greiningardeildir telja fyrirtækin þó ekki yfirverðlögð. Búist við öðru góðu ári.

Jón Hákon Halldórsson
johakon@frettabladid.is

„Ávöxtun á innlendum hlutabréfmarkaði var frábær á síðasta ári og langt umfram það sem vænta má að jafnaði. Þar skiptir mestu máli ávöxtun tveggja af stærstu félögum, Marel og Icelandair,“ segir Stefán Broddi Guðjónsson, forstöðumaður greiningardeilda Arion banka. Hann bendir þó á að mest hækkan hafi verið á bréfum Nýherja. Undir þetta tekur Jóhann Viðar Ívarsson, hjá greiningardeild IFS. „Við skulum ekki gleyma að hlutabréf í Nýherja, minnsta féluginu á aðallista, gáfu 260% ávöxtun á árinu og toppuðu alla aðra!“

Ávöxtun á íslenskum fjármála-markaði, mæld með Markaðsvísitölu GAMMA, var 18,2% á nýliðnu ári. Allar vísitölur GAMMA hækkuðu á árinu og bar hlutabréfavitatalan hæstu ávöxtunina yfir árið eða 49,9%. Úrvalsvisitala Nasdaq Ísland OMX18, sem lýsir verðþróun félaga með mestan seljanleika, hækkaði um 43,4 prósent.

Jóhann Viðar segir að heilt yfir sé verðmæti íslenskra fyrirtækja á eðlilegum nótum miðað við aðra þá kosti sem fjárfestum bjóðist nú. Arnar I. Jónsson, hagfræðingur hjá hagfræðideild Landsbankans, telur líka að markaðsverðmæti sé frekar eðlilegt miðað við helstu kennitölur markaðarins. „Horft á helstu mælikvarða sem sýna eiga hvort um bólu-myndun sé að ræða kemur í ljós að íslenski hlutabréfamarkaðurinn í heild er ekki farinn að sýna merki um yfirverðlagningu. Góður gangur er í hagkerfinu og gangi spár um hagvöxt eftir má gera ráð fyrir því að nýhafið ár verði gott á hlutabréfamarkaði, þó svo að við gerum kannski ekki ráð fyrir 40-50% hækkan,“ segir hann.

Þrjú fyrirtæki voru skráð á markað á síðasta ári. Fyrri hluta árs voru það Eik og Reitir. Í haust bættist svo Siminn við. Spurður segist Stefán Broddi hafa í upphafi árs átt von á fleiri skráningum. „Ef horft er til baka þá hafa 12 félög verið skráð á markað frá árslokum 2011. Ég held að það sé harla gott. Mestu máli skiptir samt að félögin hafa staðið sig vel í upplýsingagjöf og fræðslu til fjárfesta og almennings,“ segir Stefán Broddi.

Jóhann Viðar segir að IFS hafi talið haustið 2014 að fyrrnefnd þrjú félög væru þau einu sem telja mætti nær öruggt að kæmu á markað á árinu 2015. „Svo það gekk eftir en við spáðum 3-5 skráningum á árinu. Venjan hefur verið sú á síðustu árum að nýskráningar hafa verið færri eða í neðri enda þess bils í fjölda sem greiningaraðilar hafa spáð. Svo þetta hefur gengið nokkuð hægt fyrir sig á Kauphöllinni,“ segir Jóhann Viðar.

Horft á helstu mælikvarða sem sýna eiga hvort um bólu-myndun sé að ræða kemur í ljós að íslenski hlutabréfamarkaðurinn í heild er ekki farinn að sýna merki um yfirverðlagningu.

Arnar I. Jónsson, hagfræðingur hjá hagfræðideild Landsbankans

Ég hugsa að sala á eignarhlut í bönkunum þremur muni hafa heilmikil áhrif á íslenskan hlutabréfamarkað á næstu misserum.

Stefán Broddi Guðjónsson, forstöðumaður greiningardeilda Arion banka

Viðmælendur Markaðarins búast við góðu ári fram undan. Hafinn er undirbúningur á sölu 30 prósent hlutar í Landsbankanum. Talið er víst að sú viðbót muni hafa mikil áhrif. Verðmæti hlutar í bankanum muni hlaupa á tugum milljarða króna. Það sé nóg til að valda talsverðri breytingu á hlutfalli eftirspurnar og framboðs á markaðnum. Því þurfi að vanda söluferlið vel og passa að selja ekki of mikið í einu. „Hins vegar er vel heppnuð skráning bankans, sem og annarra banka, líkleg til að auka enn frekar áhuga á hlutabréfum sem fjárfestingu og efla markaðinn,“ segir Jóhann Viðar. Í sama streng tekur Stefán Broddi. „Ég hugsa að sala á eignarhlut í bönkunum þremur muni hafa heilmikil áhrif á íslenskan hlutabréfamarkað á næstu misserum og áhrifin verða ekki einvörðungu bundin við hlutabréfamarkaðinn.“

Hagnaður hjá IKEA á Íslandi

Eignarhaldsfélagið Miklatorg ehf., móðurfélag IKEA á Íslandi, hagnaðist um 530 milljónir á síðasta rekstrarári sem náði til ágústloka 2014.

Félagið rekur einnig verslun undir merkjum IKEA í Litháen. Félagið tapaði 258 milljónum á rekstrarárinu þar á undan en það skýrist helst af því að verslunin í Litháen var ekki opnuð fyrr en í lok þess rekstrarárs.

Tekjur félagsins námu 13,4 milljörðum króna og rekstrargjöld 11,9 milljörðum á síðasta rekstrarári. Eignir félagsins voru 15,4 milljarðar, skuldir 12,9 milljarðar og eigið fé 2,5 milljarðar í lok rekstrarársins.

Miklatorg hf., sem rekur verslun IKEA í Garðabæ, hagnaðist um 357 milljónir á rekstrarárinu. – ih

Árið sem leið var í takt við spár greiningaraðila

Árið sem leið var að mestu leyti í takt við spár greiningaraðila. Almenn var þó spáð meira atvinnuleysi, en raun bar vitni, meiri verðbólgu og sumir spáðu meiri húsnaðisverðshækkunum.

Verðbólga hélst undir flestum spám greiningaraðila fyrir árið, þrátt fyrir erfða kjarabaráttu og launahækkanir sem fylgdu á árinu. Verðbólga mældist tvö prósent í árslok, líkt og Íslandsbanki spáði í upphafi árs og nálægt 1,8 prósentu spá Arion banka á síðari hluta ársins.

Atvinnuleysi mældist minna á árinu en spáð var. Það mældist að meðaltali 2,97 prósent á fyrstu ellefu mánuðum ársins samkvæmt tölum frá Vinnuálastofnun. Hins vegar spáði stofnunin 4,1 prósent

atvinnuleysi á árinu í skýrslu í mars 2015. Nýtt vandamál tók við þar sem erfitt hefur verið að manna sum störf, sérstaklega í þjónustugeiranum.

Verð á íbúðarhúsnæði rauk upp á árinu og hækkaði um 8,2 prósent samkvæmt tölum Hagstofunnar. Þetta var undir spá Landsbankans frá því í janúar 2015, en í takt við spá Íslandsbanka og Arion banka.

Enn liggja ekki fyrir lokatölur um hagvöxt á árinu. Seðlabankinn spáði fjögurra prósentu hagvexti á árinu og spáðu bankarnir hagvexti á bilinu 4,3 til 5,5 prósent. Samkvæmt tölum frá Hagstofunni mældist hagvöxtur 4,5 prósent á fyrstu níu mánuðum ársins. Lokatölur fyrir árið verða ekki ljósar fyrir en í mars. – sg

VERÐBÓLGA Í ÁRSLOK

Spár:	Raunveruleiki:
Íslandsbanki:	2 prósent
1. spá, janúar 2%	
2. spá, mars 3%	
3. spá, sept. 2,7%	
Arion banki	
október 1,8%	

ATVINNULEYSI YFIR ÁRIÐ

Spár:	Raunveruleiki:
Vinnuálastofnun	2,9 prósent
mars 4,1%	á fyrstu 11 mánuðum

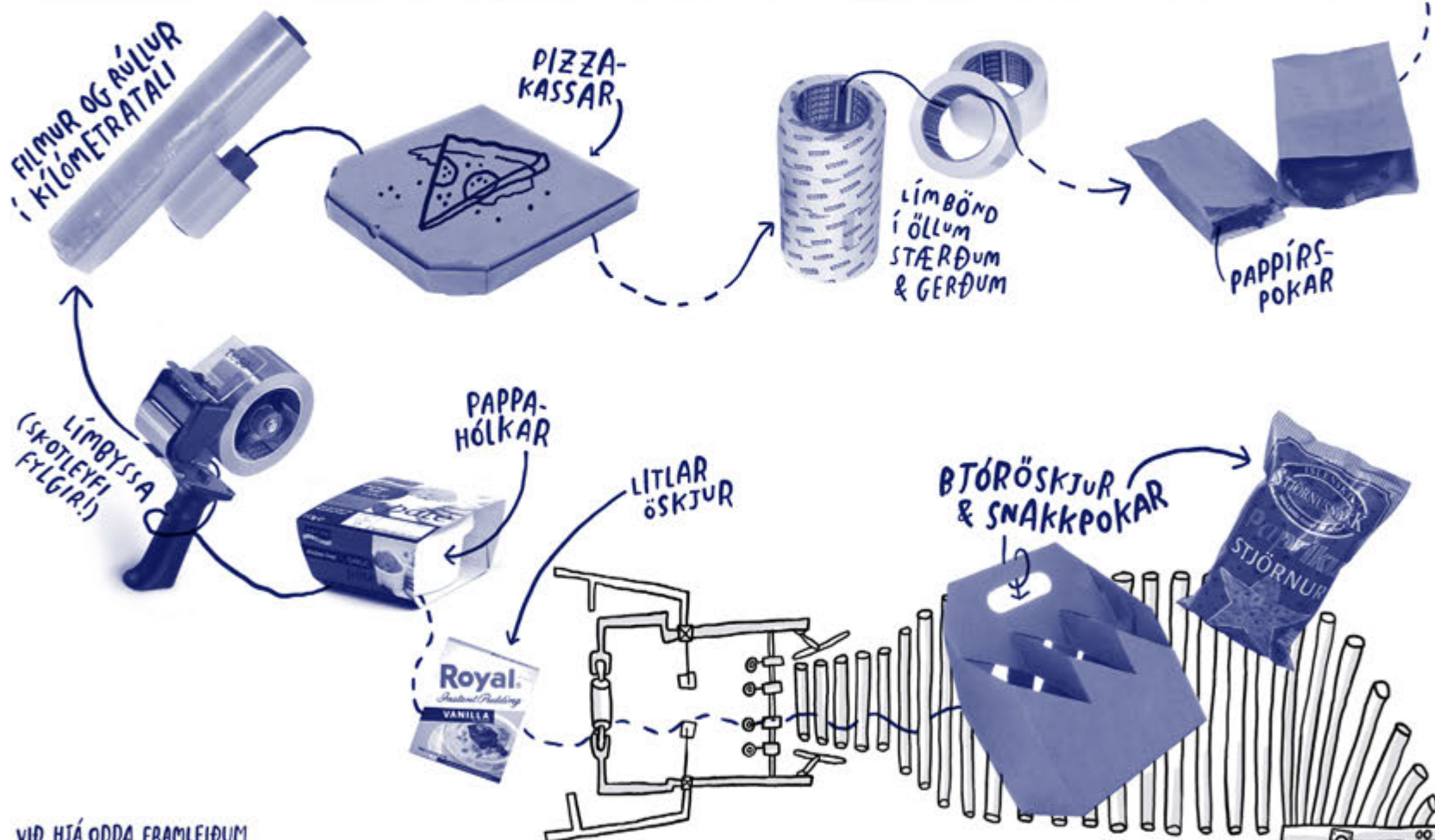
HÚSNÆÐISVERÐSHÆKKUN

Spár:	Raunveruleiki:
Landsbankinn	8,2 prósent
janúar 9,5%	
Íslandsbanki	
október 8,1%	
Arion banki	
Des. 2014 7-8%	

HAGVÖXTUR

4,5%	á fyrstu 9 mánuðum ársins frá sama tímabili 2014
------	--

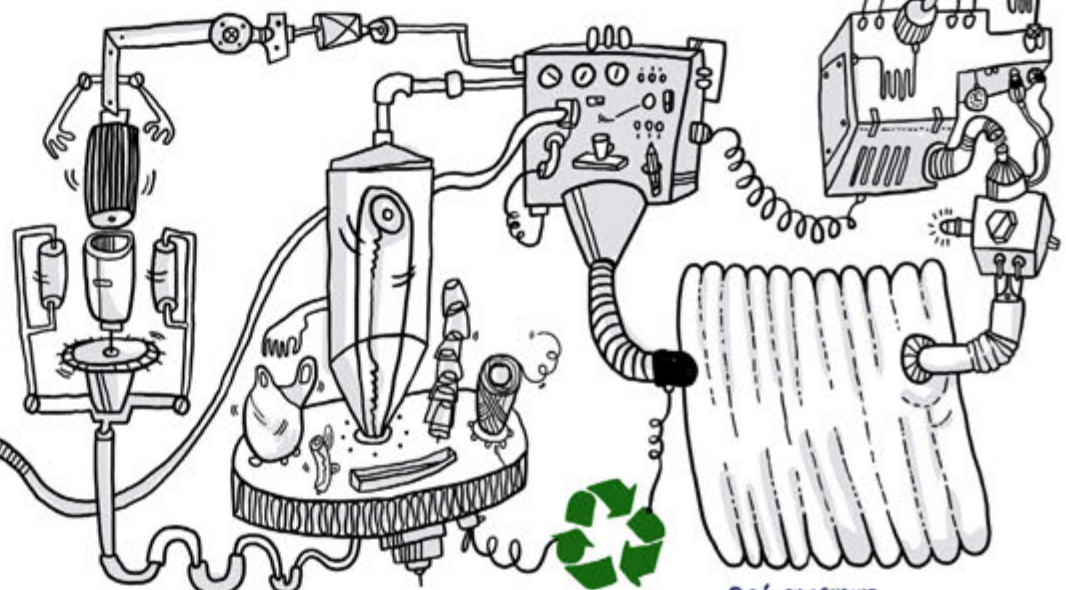
ALLS KONAR BRÁÐNAUÐSYNLEGT FYRIR MATVÆLABRANSANN!

VIÐ HJÁ ODDA FRAMLEIÐUM
UMBÚÐIR OG PRENTVERK
SEM HENTA FYRIR TÆKJUM
ÚT UM ALLAR TRISSUR.
VIÐSKIPTAVINIR OKKAR ERU
TIL DÆMIS VERSLANIR, VEITINGAHÚS,
MATVÆLAIDNADUR, STÁVARÚTVEGUR
OG ALLS KONAR ÞJÓNUSTUFYRIRTÆKI.
→ODDI.IS/515-5000

VIÐ ERUM ODDI.
VIÐ FRAMLEIÐUM FÍNERÍ.

© RÁN FLYGENING

Haukur Örn Birgisson var nýlega endurkjörinn formaður Gólfsambands Íslands og situr einnig í stjórn Evrópska gólfsambandsins. FRÉTTABLAÐID/STEFÁN

Telur víst að atvinnukylfingum fjölgi

Fjöldi kylfinga á Íslandi samsvarar um tíu prósentum af þjóðinni. Forseti Gólfsambandsins segir að klúbbarnir á Íslandi velti samtals tveimur milljörðum á ári. Hann telur unnt að reka íþróttina án opinbers stuðnings. Kylfingar fjölskrúðugri hópur hér en annars staðar.

Jón Hákon
Halldórsson
jonhakon@frettabladid.is

Golfiþróttin er næst fjölmennasta íþróttin á Íslandi á eftir knattspyrnu. Skráðir félagsmenn í gólflúbbum eru tæplega 17 þúsund. Haukur Örn Birgisson, forseti Gólfsambands Íslands, segir að gerðar séu kannanir á hverju ári til þess að mæla þátttöku í golfi. Þær hafi sýnt undanfarin ár að annar eins fjöldi, sem ekki er skráður í klúbba, spilar golf á Íslandi. Heildarfjöldi kylfinga, fólks sem leikur golf fimm sinnum eða oftar á ári, hleypur því á bilinu 30-35 þúsund og segir Haukur að þessi tala hafi farið hækkandi undanfarin ár. „Ef við förum tíu til fimmtán ár aftur í tímann þá voru skráðir kylfingar á Íslandi um átta þúsund. Þannig að þeir hafa tvöfaldast á þessum fimmtán árum,“ segir Haukur Örn. Á sama tíma hafi kylfingum fækkað í Bandaríkjunum og Evrópu. Á síðustu tveimur til þremur árum hafi fjöldinn hér heima þó staðið í stað, þótt lítils háttar fjölgun hafi verið á síðasta ári.

Tækifæri til sóknar

Haukur segir sóknarfærin enn vera til staðar. „Við getum enn þá fengið fleiri kylfinga, sérstaklega hjá börnum og unglingum og fólki á aldrinum 20-35 ára,“ segir Haukur. Kylfingar í dag séu upp til hópa fólk sem hefur lokið námi, er búið að koma sér fyrir á vinnumarkaðnum og kaupa fasteign. Fólki á aldrinum 20-35 ára hafi hingað til ekki gefið sér tíma til að sinna golfinu. „Það er brottfall þarna í golfinu eins og öðrum íþróttagreinum. Og þarna held ég að sé sóknartækifæri.“

160
milljónir
er velta Gólfsambandsins
á ári

3
milljónir
er velta minnstu
klúbbanna á ári.

Haukur segir líka sóknartækifæri með fjölgun í röðum kvenkylfinga. „Íslenskum kvenkylfingum hefur fjölgað úr tíu prósentum í þrjátíu prósent. En eðlilega þá ætti þetta bara að vera jafnt kynjahlutfall í þessari íþrótt. Þannig að ég held að það séu mikil sóknartækifæri á meðal kvenna.“

Haukur segir að ákveðnar kenningar séu um það hvers vegna kylfingum erlendis fari fækkandi. Ein ástæðan sé sú að samkeppni um tíma fólks sé að aukast. „Að leika golf getur tekið dálitið langan tíma. Ef fólk vill leika átján hólur gólfring, getur það tekið fimm eða sex klukkutíma ef ferðir til og frá gólfevelli eru teknar með. Auðvitað er hægt að stytta það og leika bara níu hólur þannig að það taki minni tíma. En þetta er ein af ástæðunum.“ Önnur ástæðan sé mistök við hönnun nýrra gólfsvalla. Þeir hafi verið hannaðir með keppni þeirra bestu í huga þannig að þeir séu orðnir of erfiðir. „En það eru ekki vellirirnir sem almenningur vill leika golf á. Það á að vera markmiðið að það sé gaman að leika golf.“

400
milljónir
er velta stærsta klúbbsins, Golf-
klúbbs Reykjavíkur, á ári.

2
milljarðar
króna er samanlögð velta
gólflúbbanna.

Haukur segir að hér á Íslandi sé hópur kylfinga mun breiðari en erlendis, til dæmis í Evrópu. „Það spila allir golf, allir aldurshópar, þjóðfélagshópar, tekjuhópar, karlar og konur, ömmur og afar, börn og unglingar. Það er ekki þannig í öðrum Evrópulöndum. Lengi vel var golfiþróttin stéttaskipt og er það enn þá víða í Evrópu. Þar er það efnadra fólk, efri millistéttin sem leikur golf eingöngu og þeir sem eru í lægri tekjubrepum hafa ekki möguleika til þess að spila golf. Það er dýrt,“ segir Haukur.

Allt þetta sé auðveldara hér á Íslandi. Hér sé tiltölulega auðvelt að leika golf, auðvelt að koma sér af stað, þátttökugjald í gólflúbbum sé ekki hátt og útbúnaður og valla-gjöld ekki dýr. „Það er aðalástæða þess að þetta er íþrótt sem allir spila, óháð hvar þeir standa í þjóðfélaginu. Þetta er íþrótt sem er einstök fyrir það að börn geta leikið golf við ömmur sínar og afa á sama gólfevelli og við sömu reglur. Bara út af þessu forgjafakerfi sem aðrar íþróttir hafa ekki. Það er einkum það sem gerir

Við eigum frábæra gólfevelli og eigum heimsmet í fjölda gólfsvalla miðað við íbúa. Þeir eru um 65 talsins og þó að þeir séu ekki allir átján hólur gólfevelli þá standast fremstu gólfevelli á Íslandi fyllilega samanburð við bestu gólfevelli annars staðar í heiminum.

þessa íþrótt einstaka, sérstaklega sem fjölskrúðugri hópur,“ segir Haukur.

Borgar 90 þúsund í árgjald

Haukur segir að það sé hægt að komast af með frekar lítinn kostnað við gólfevelli hérlandis. Til að byrja með þurfi 50 til 100 þúsund krónur. Fyrir það væri hægt að kaupa nokkrar gólfskylfur, gólfpoka, gólfskó og einhvern útbúnað. Svo megi kaupa staka gólfringi eða kaupa sér aðild að minni gólfevöllum, æfingavöllum eða þá 3 völlum á lágu verði. „Árgjald í klúbb á höfuðborgarsvæðinu er svona í kringum 90 þúsund krónur fyrir fulla aðild, fyrir fullorðinn kylfing. Börn og unglingar fá afslátt og þeir sem eru komnir yfir ákveðinn aldur. En árgjald í klúbb utan höfuðborgarsvæðisins er svona 30-70 þúsund krónur eftir því hvort það er níu eða átján hólur völlum.“

Hvernig eru Gólfsambandið og klúbbarnir fjármögnuð? Fjármögnun Gólfsambandsins er aðallega þrenns konar. Félagagjöld, sem eru 4.400 krónur á mann og hver félagi greiðir í gegnum árgjöld

sín til klúbbsins, fjármagn frá samstarfsaðilum, þar sem Eimskip er stærst, og síðan styrkir frá Íþróttasambandi Íslands og R&A í Skotlandi sem styrkir ákveðin verkefni, sérstaklega fyrir börn og unglinga eða í nýsköpun. Tekjur frá félagsmönnum og samstarfsaðilum eru þó um 90% af heildartekjum sambandsins. Stærstur hluti af fjármögnun gólflúbbanna er með félagsgjöldum og tekjum frá samstarfsaðilum. Í einhverjum tilvikum fá gólflúbbar svo styrki frá sveitarfélögum.

Mögulegt án opinberra styrkja

Gólfsambandið veltir um 160 milljónum á ári en stærsti klúbburinn, Gólflúbbur Reykjavíkur, veltir tæplega 400 milljónum á ári. Minnstu klúbbarnir velta um þremur milljónum á ári. Samtals velta gólflúbbarnir á Íslandi rúmum tveimur milljörðum. „Þetta er allur skalinn og fer eftir því hve margir félagsmenn eru. Þú ert með gólflúbb sem hefur bara 40 félagsmenn og þeir eru kannski bara að greiða 30-40 þúsund kall á ári.“ Eðli málsins samkvæmt séu tekjur þá ekki miklar. Kostnaðurinn sé hins vegar mikill óháð fjölda félagsmanna. Það er nánast jafn dýrt að reka völlum, hvort sem er fyrir 30 eða 300 manns.“

Væri hægt að reka þessa íþrótt án opinberra styrkja?

„Já, já, það held ég alveg örugglega,“ segir Haukur og bætir því við að margir klúbbar fái enga styrki frá ríki eða sveitarfélögum, sem sé jákvætt. „Klúbbar eiga að vera hreyknir af því að geta rekið sig á eigin fjármagni. Því fjármagni sem klúbbfélagarnir sjálfir eru að leggja til íþróttarinnar. Það fer vaxandi,“ segir Haukur. Hann segir að

stuðningurinn frá sveitarfélögum sé fyrst og fremst fólgin í afnotum af landsvæði. Annaðhvort þannig að klúbbur fær endurgjaldslaus afnot af landsvæði eða leigir það af sveitarfélagi á hagstæðum kjörum. „Og svo eru það styrkir til barna- og unglingsstarfs.“

Þroskuð íþrótt á Íslandi

Haukur segir að golfiþróttin sé mjög þroskuð á Íslandi, enda séu liðin um það bil 74 ár frá því að Gólf sambandið var stofnað. „Við erum með yfir sjötíu ára sögu og eigum heimsmet í fjölda þátttakenda og heimsmet í fjölda golfhóla á hvern íbúa.“ Golfið hafi þó byrjað að taka algjört risastökk fyrir svona fimmtán árum. Fullorðnum þátttakendum fjölgaði mikið og svo varð sprenging í barna og unglingsstarfi sem hófst fyrir um tíu árum. „Það var ekki tilviljun, heldur verkefni sem var ákveðið að fara í.“ Gólf sambandið og klúbbarnir ræðust í mikið verkefni í samstarfi við grunnskóla á Íslandi sem hét Skólagolf. Íþróttin var kennd í leikfimitímum grunnskóla. Hver einasti grunnskóli á Íslandi keypti sér golfkennslusett. „Haukur segir að mikið hafi breyst á þeim tíma og nú séu reknar tvær mótaröðir fyrir börn og unglunga.“

Aðalatvinnugreinin á Íslandi er ferðamennska. Hvaða þýðingu hefur golf fyrir ferðamenskuna? Haukur bendir á að talað sé um tuttugu til þrjátíu prósent fjölgun ferðamanna á ári. Aukning á hlutfalli erlendra kylfinga hljóti að vera í samræmi við það. „Það var tekið nokkuð föstum tókum árið 2008 að fara í markvissa vinnu við að auka komu erlendra ferðamanna á Íslandi í tengslum við golf,“ segir Haukur. Stofnuð voru samtökin Golf Iceland með það að markmiði að

kynna Ísland sem áfangastað fyrir kylfinga og hafa samtökin kynnt Ísland á ferðasýningum erlendis og segir Haukur það hafa borið árangur.

Haukur segir að undanfarin þrjú ár hafi verið um það bil 50 prósent fjölgun á spiludum golfhringjum milli ára hjá erlendum kylfingum. Það er meira en fjölgun ferðamanna. „Þetta skiptir íslenska golfklúbba verulegu máli. Þessir ferðamenn eru ekki einungis að greiða valla gjald heldur kaupa þeir veitingar af klúbbum, kaupa sér fatnað og útbúnað og eru að versla almennt meira við golfklúbbin en Íslendingar myndu gera. Þeir leigja golfsett og svo framvegis,“ segir Haukur. Hann bendir á kannanir á vegum Ferðamálastofu sem sýni að 3.000 ferðamenn leika golf á Íslandi á ári. Það segi þó ekki alla söguna því flestir af þessum 3.000 leika fleiri en einn golfhring á Íslandi. Líklegt sé að þeir leiki upp undir fimm hringi. „Samkvæmt þessum könnunum má slá því föstu að það séu leiknir 8.000 golfhringir á ári af erlendum ferðamönnum,“ segir Haukur.

Haukur segir íslenska golfvelli standast fyllilega samanburð við þá útlensku. „Við eigum frábæra golfvelli og eigum heimsmet í fjölda golfvalla miðað við íbúa. Þeir eru um 65 talsins og þó að þeir séu ekki allir átján hólur golfvelli þá standast fremstu golfvelli á Íslandi fyllilega samanburð við bestu golfvelli annars staðar í heiminum,“ segir Haukur. Máli sínu til stuðnings bendir hann á að Hvaleyrarvöllur hafi ratað inn á lista yfir 100 bestu golfvelli í Evrópu. „Sem er mikil viðurkenning og sýnir það að íslenskir golfvelli eru á heimsmælikvarða.“ Hann segir golfvelli hafa tekið miklum breytingum síðustu 10 árin.

Miklum peningum sé varið í rannsóknir á golfvöllum og það skili sér í betri völlum. Golfvalla starfsmenn séu betur menntaðir og það skili sér í því að vellirnir séu opnir lengur. „Núna er hægt að byrja að spila golf um miðjan apríl og allt fram í nóvember. Golfvellirnir voru að loka í byrjun nóvember á þessu ári. Tímabilið hefur lengst alveg gríðarlega, sem er þessari þekkingu að þakka.“

Fimm atvinnumenn á Íslandi

Haukur segir að fimm Íslendingar séu atvinnumenn í íþróttinni í þeim skilningi að þeir séu með markvissum hætti að reyna fyrir sér í atvinnukeppni. Þess utan sé fjöldi kylfinga sem hafi atvinnu af golfi. Til dæmis golfkennarar. Hann telur vist að atvinnukylfingum muni fjölga umtalsvert á næstu árum. „Við höfum aldrei átt eins marga kylfinga við nám í bandarískum háskólum og í dag. Og núna rétt fyrir jól eignuðumst við í þriðja sinn kylfing sem hefur unnið sér þátttökurétt á Evrópumótaröðinni í golfi, sem er næststerkasta mótaröðin í golfi. Hún Ólafía Þórunn Kristinsdóttir.“ Að vera kominn í Evrópumótaröðina sé þó ekki það sama og að sigla lygnan sjó. Það kosti tíma og peninga að taka þátt, enda fer mótaröðin fram víða um heim.

Haukur segir að líf atvinnukylfinga sé því enginn dans á rósum, nema þeirra sem eru komnir á allra hæsta stig. Þeir allra bestu hafi það ansi gott. En til að byrja með þurfi atvinnukylfingar að reyna að fjármagna sig með samstarfsaðilum og þurfi að greiða inngöngufé inn á mótin. „Það eru miklir peningar í þessari íþrótt, sem skýrist meðal annars af því að almennir þátttakendur í golfi eru fólk sem komið er yfir fertugt,“ segir Haukur. Það fólk

60

milljónum króna hefur verið úthlutað úr afrekssjóðnum Forskoti til kylfinga. Markmiðið er að hjálpa þeim að hasla sér völl í atvinnumennsku í íþróttagreininni og taka þátt í mótum.

sé virkir neytendur og markhópur flestra fyrirtækja. Þetta geri það að verkum að golfiþróttin sé mjög stór fjárhagslega í heiminum.

Haukur segir að Gólf sambandið hafi ásamt Eimskip, Íslandsbanka, Valitor og Icelandair stofnað afreks sjóð sem heitir Forskot. „Við leggjum allt af pening á hverju ári í þennan sjóð sem síðan sér um að útdeila fjármagni til þeirra kylfinga sem sjóðurinn hefur mesta trú á og vill styrkja þá og auðvelda þeim að komast þessa leið,“ segir Haukur. Á þeim tíma sem sjóðurinn hefur verið starfræktur er búið að útdeila um 60 milljónum til þessara kylfinga. Haukur segir það hafa gert þeim kleift að taka þátt í þeim mótum sem þeir vilja taka þátt í og láta drauma sína rætast.

Á meðan við prentum fyrir þig...

Umbúðir • Bækur • Tímarit • Fyrir skrifstofuna • Bæklingar
Fjölóstur • Kynningarefni • Dagblöð • Stafrænt • Allskonar!

ÍSAFOLDAR
PRENTSMÍÐJA

Suðurhraun 1 | Garðabæ | Sími: 59 50 300 | www.isafold.is

BJÖRG EVA ERLENDSDÓTTIR

Stýrir starfinu hjá VG

Björg Eva Erlendsdóttir hefur verið ráðin framkvæmdastjóri Vinstri hreyfingarinnar – græns framboðs. Björg Eva hefur stýrt rekstri og framkvæmd samstarfs flokkahóps Vinstri grænna í Norðurlandaráði og formannasamstarfi sömu flokka undanfarin sex ár. Hún mun sinna því starfi áfram samhliða störfum fyrir VG til að byrja með.

Björg Eva vann lengst af sem fréttamaður hjá Ríkisútvarpinu. Hún hefur lokið háskólaprófi í íslensku, norsku og blaðamennsku og stefnir að útskrift sem meistari í Norðurlandfræðum frá Háskóla Íslands. Björg Eva er formaður Norræna félagsins í Reykjavík og hefur setið í stjórn Ríkisútvarpsins síðustu ár.

INGIBJÖRG BJÖRNSDÓTTIR

Lögfræðingur í raðir SA

Ingibjörg Björnsdóttir hefur verið ráðin lögmaður á vinnumarkaðssviði Samtaka atvinnulífsins í stað Álfheiðar M. Sívertsen. Álfheiður hafði starfað hjá SA í 15 ár en tekur nú við starfi forstöðumanns áhafnadeildar Icelandair.

Ingibjörg er með embættispróf í lögfræði og málflytningarréttindi fyrir héraðsdómi auk þess sem hún er viðurkenndur bókari. Ingibjörg hefur áður starfað sem lögmaður hjá EMBLU lögmönnum og ACTIO ráðgjöf.

Þá hefur Hrafnhildur Stefánsdóttir verið ráðin skjalastjóri Samtaka atvinnulífsins. Hún mun auk þess veita félögum í Húsi atvinnulífsins ráðgjöf við upplýsingastjórnun. Hrafnhildur er bókasafns- og upplýsingafræðingur. – ih

RÚN INGVARSDÓTTIR

Í markaðsdeild Landsbankans

Rún Ingvarsdóttir hefur hafið störf í markaðs- og samskiptadeild Landsbankans. Rún vann á fréttastofu RÚV frá árinu 2007 og sinnti einkum erlendum fréttum. Hún er með MA-gráðu í alþjóðafræðum frá Berkeley-háskóla í Kaliforníu og BA-gráðu í mannfræði og bókmenntafræði. – sg

Jón Ingi Sigvaldason segir undirbúning fyrir flugeldasölu næstu áramóta þegar hafna enda þurfi að panta flugeldana í mars.

Hasarinn byrjar strax í janúar

Jón Ingi Sigvaldason hefur starfað hjá Slysavarnafélaginu Landsbjörg í ellefu ár, en í kringum flugelda í tuttugu og fimm ár. Hann segir flugeldasölu ekki farna að nálgast hápunktinn sem náðist fyrir hrun. Landsbjörg hefur nýverið breytt allri línunni sinni. Jón Ingi segir það nauðsynlegt að standa ekki í stað.

SVIPMYND JÓN INGI SIGVALDASON

„Ég er orðinn skrifstofubjörgunar-sveitarmaður,“ segir Jón Ingi Sigvaldason frá Slysavarnafélaginu Landsbjörg. Hann hefur starfað hjá Landsbjörg í ellefu ár en er ekki lengur í útköllum. Hann hefur starfað í kringum flugelda í tuttugu og fimm ár. Þó að margir telji að flugeldatörnin sé senn á enda hjá Landsbjörg er það öðru nær því að hafist er handa við undirbúning sölnunar fyrir næsta desember strax í byrjun janúar.

„Farið er í ferð til Kína fyrst til að velja nýju vöruna, sem kemur í lín-

una, svo er þetta venjulega pantað í mars. Svo tekur við ferlið að koma þessu til landsins og útvega merkingar og annað slíkt,“ segir Jón Ingi og bætir við að allar vörurnar séu keyptar frá Kína.

Landsbjörg hefur selt flugelda allt frá árinu 1968. Tekjur af flugeldasölu eru allt frá sjöttu og upp til níutíu og fimm prósent af tekjum sveitanna. „Það fer eftir sveitunum. Fyrir sumar minni sveitirnar skiptir salan öllu mál. En hver eining hjá okkur er með sjálfstæðan fjárhag,“ segir Jón Ingi. Sveitirnar eru svo með aðrar tekjulindir eins og bakverði sem styrkja félagið í hverjum mánuði, auk sölutekna af neyðar-karlinum.

Jón Ingi segir söluna þessi áramót hafa verið svipaða og undanfarin tvö ár. „Það sem kemur á óvart í ár er að dreifingin á vörukaupunum er miklu meiri.“

Síðan 2013 er Landsbjörg búin að breyta allri línunni sinni. „Við erum búin að breyta innihaldinu í fjölskyldupökkunum og annað slíkt. Ég held að það sé nauðsynlegt að breyta til að standa ekki í stað.“ Hver einasti vöruflokkur er nú með mjög breitt verðbil. „Allir ættu því að geta fundið eitthvað í línunni og það er það sem við höfum reynt að halda.“

Önnur þróun á ferli hans er sala til erlendra ferðamanna. „Við erum að taka meira eftir því að útlend-

ingarnir eru að kaupa. Það er ekki í einhverju risamagni en það er sérstaklega hjá sveitunum sem eru með sölustaði nálægt hótélum,“ segir Jón Ingi.

Jón Ingi segir að flugeldasalan hafi náð hápunkti fyrir hrun og að hún sé ekki búin að ná þeim hæðum aftur. „Það liggur við að ég segi guð hjálpi mér að við förum ekki á þann stað aftur. Þá var það bara þannig að stóru kökurnar alveg ruku út, en sala á fjölskyldupökkum var mun minni. Nú erum við að sjá miklu meira af fjölskyldum koma saman og sprengja. Við höfum líka tekið eftir því að heilu göturnar eru að taka sig saman og kaupa þá einhverja flugelda saman.“ saeunn@frettabladid.is

Landsliðsmaður flytur inn léttvín frá Ítalíu til Íslands

„Vonandi kemur maður með eitthvað heim sem fólk kann að meta,“ segir Emil Hallfreðsson, landsliðsmaður í knattspyrnu, sem hefur ásamt Ágústi Reynissyni, Hrefnu Rósu Sætran og Guðlaugi Pakpum Frímanssyni stofnað fyrirtæki utan um innflutning á víni til Íslands. Þau þrjú síðastnefndu hafa rekið veitingastaðina Grillmarkaðinn og Fiskmarkaðinn.

Emil segir ætlunina að flytja inn ítölsk vín en hann hefur leikið með Hellas Verona á Ítalíu frá árinu 2010. „Ég hef komist í sambönd við nokkra aðila hérna úti, sérstaklega í Valpolicella-dalnum sem er hérna rétt fyrir utan Verona,“ segir Emil en Valpolicella-dalurinn er þekkt vínreктar-hérað.

„Ég held að það séu 200 mismunandi vínfyrirtæki bara hérna í Verona og Valpolicella-dalnum,“ segir hann.

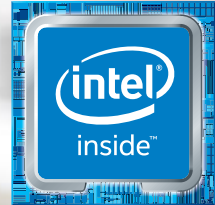
Miðjumaðurinn knái segir vín-áhugann hafa kviknað eftir að hann hóf að leika á Ítalíu. „Ef ég á að segja eins og er þá drakk ég ekki einu sinni áfengi fyrr en ég flutti til Ítalíu. Ég hugsaði að ef ég ætla einhvern tímann að smakka áfengi, rauðvín og kaffi þá ætla ég að byrja að gera það á Ítalíu.“ Honum hafi verið boðið í vínsmakkanir og hann hafi látið til leiðast. „En maður drekkur þetta í hófi,“ segir landsliðsmaðurinn. „Svo er aldrei að vita nema maður fjárfesti í einni vín-ekru áður en maður flytur heim“ segir Emil léttur að lokum. – ih

Emil Hallfreðsson hefur verið fastamaður í landsliðinu síðustu ár. FRÉTTABLAÐID/VILHELM

Make it matter.

Kipptu kassanum með þér

HP MX-10 kassakerfislausnin með Intel® Atom™ örgjörva Z2760

G8C31EA, F3K89AA

HP MX-10 kassakerfalausnin ásamt HP strímlaprentara, stríkamerkjaskanna og peningakassa sem eru seldir aukalega.

Innbyggður stríkamerkjaskanni

Innbyggður kortaskanni

Kynntu þér MX-10 kassakerfislausnina nánar á www.ok.is/mx10/

Allar nánari upplýsingar á www.ok.is. Intel, merki Intel, Intel Inside, Intel Inside merkið, Intel Atom og Intel Atom Inside eru vörumerki Intel Corporation í Bandaríkjunum og/eða öðrum löndum.

 Opin Kerfi
- allt er mögulegt

Verslun

Emil B. Karlsson
forstöðumaður
Rannsóknaseturs
verslunarinnar

Ár endurnýjunar heimilisbúnaðar

Ímyndum okkur dæmigerða íslenska fjölskyldu sem virðir fyrir sér heimilið um nýliðin áramót: Hluti af húsgögnum hefur verið endurnýjaður á árinu – meðal annars hefur verið fjárfest í nýjum rúmum fyrir einhverja fjölskyldumeðlimi. Gamla sjónvarpinu var skipt út á árinu, allir fjölskyldumeðlimir eru með nýlega snjallsíma og þeir fullorönu af allra nýjustu gerð. Þó ekki hafi verið bruðlað í matar- og drykkjarinnkaupum fyrir hátíðirnar er samt til nóg fyrir alla, sælkerá sem og þá sem kjósa grænt fæði eða lífrænt.

Fjárhagur heimilanna batnaði á síðasta ári og hefur almennt ekki verið betri frá hrúni. Eins og jafnan endurspeglast afkoma heimilanna í veltu verslana. Sem dæmi jókst sala á snjallsímum að raunvirði um yfir 30% á árinu. Velta í sölu húsgagna jókst jafnt og þétt á árinu, til dæmis jókst velta sérverslana með rúm um yfir 20%. Þá nutu raftækjaverslanir góðs af afnámi vörugjalda í byrjun ársins með umtalsverðri aukningu í sölu smárra og stórra tækja til heimilisnota.

Verslanir eru að ná vopnum sínum eftir kreppuna sem varð mörgum minni sérvörverslunum erfið. Ýmist hafa nýjar verslanir komið í stað þeirra sem fyrir voru eða þær sem lifðu af hafa styrkt stöðu sína. Á síðasta ári jókst kaupmáttur launa um líðlega 6% sem ýtti undir aukna einkaneyslu. Hluta af kaupmáttaraukningunni má rekja til kjarasamninga síðastliðð haust sem jók einnig á bjartsýni og væntingar neytenda sem aftur er mikilvægur þáttur í aukinni neyslu. Væntingavísitala Gallup hækkaði um 47% á árinu.

Verslun ferðamanna

Annar þáttur sem styrkti verslun á síðasta ári var aukinn straumur erlendra ferðamanna. Þó útlendingar komi ekki beinlínis hingað í verslunarhugleiðingum, nýtur verslun engu að síður góðs af komu þeirra. Erlendir ferðamenn greiddu fyrir vörur í íslenskum verslunum með greiðslukortum sínum árið 2015 um 23 milljarða kr. Þar af í matvörverslunum um 4,8 milljarða kr.

Skattabreytingar

Í byrjun síðasta árs var almennur virðisaukaskattur lækkaður úr 25,5% í 24%, virðisaukaskattur á matvæli færður úr 7% í 11% og svokallaður sykurskattur afnuminn. Meðaltalsverðlag á matvælum var um 2% hærra árið 2015 en árið áður. Í byrjun 2015 voru einnig felld niður vörugjöld af raftækjum, hluta byggingavara og varahlutum. Þessar skattabreytingar, ásamt styrkingu krónunnar, endurspeglast í lækkanandi verðlagi á þessum vörum.

Lagarde í heimsókn í Nígíeríu

Christine Lagarde, framkvæmdastjóri Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, kom í heimsókn til Nígíeríu á mánudaginn. Kemi Adeosun, fjármálaráðherra Nígíeríu, tók á móti henni ásamt Godwin Emefiele seðlabankastjóra. Í gær hitti Lagarde forseta Nígíeríu og efnahagsráðgjafa hans. FRÉTTABLAÐID/EPA

„Brothætt skipulag“ – pólitískar orsakir bankakreppa

Lars Christensen

alþjóðahagfræðingur

Charles Calomiris er vafalaust einn helsti sérfræðingur í bankakreppum í heiminum. Árið 2014 skrifaði Calomiris, ásamt Stephen Haber, bókina *Fragile by Design: Banking Crises, Scarce Credit, and Political Bargains* (Brothætt skipulag: Bankakreppur, lánaskortur og pólitísk viðskipti).

Í bókinni er því haldið fram að

bankakreppa sé ekki eðlislægt einkenni fjármálakerfis hins frjálsa markaðar, heldur útkoman úr því sem Calomiris og Haber kalla „leik með bankaviðskipti“ á milli ríkisstjórnar og sérhagsmunahópa, og hvernig þessi leikur leiðir til mismunandi hvata til óhöflegar áhættusækni.

Mér finnst yfirlit þeirra yfir sögu bankakreppa gríðarlega áhugavert og mér finnst sérstaklega athyglisvert að Calomiris og Haber álykta að frumorsök bankakreppa sé að finna í þeim pólitísku stofnunum sem mismunandi lönd hafa. Með öðrum orðum: Aðalorsök bankakreppa er „pólitískt hönnuð“.

Calomiris og Haber leggja áherslu á að sumum löndum sé mun hættara við að lenda í bankakreppu en öðrum. Calomiris og Haber telja upp eftirfarandi ríki sem séu sérstaklega gjörn á að lenda í bankakreppu: Argentína, Austur-Kongó,

Eitt land vantar því miður í bókina – Ísland – en í mínum huga er það augljóst að „leikurinn með bankaviðskiptin“ á milli ríkisstjórnarinnar og sérhagsmunahópanna lék stórt hlutverk í óhöflegri áhættusækni íslenskra banka í aðdraganda bankakreppunnar 2008.

Tsjad, Mið-Afríkulyðveldið, Kamerún, Gínea, Kenía, Filippseyjar, Níkaragva, Brasilía, Bólívía, Kostaríka, Tailand, Mexíkó, Ekvador, Kólumbía, Úrúgvæ, Síle, Tyrkland, Spánn, Svíþjóð og Bandaríkin.

Sömuleiðis birta Calomiris og Haber lista yfir nokkur lönd sem hafa almennt verið laus við kreppur (þrátt fyrir kappnóg lánstraust):

Bahamaeyjar, Malta, Kýpur, Brún-ei, Singapúr, Hong Kong, Makaó, Suður-Afrika, Ítalía, Austurríki, Nýja-Sjaland, Ástralía og Kanada.

Eitt land vantar því miður í bókina – Ísland – en í mínum huga er það augljóst að „leikurinn með bankaviðskiptin“ á milli ríkisstjórnarinnar og sérhagsmunahópanna lék stórt hlutverk í óhöflegri áhættusækni íslenskra banka í aðdraganda bankakreppunnar 2008. Þetta var vissulega ekki eina ástæða kreppunnar, en það er líklegt að það hafi gegnt mikilvægu hlutverki við að skapa aðstæðurnar fyrir kreppuna.

Áhugaverð ályktun sem við getum dregið af *Fragile by Design* er að við drögum ekki úr hættunni á bankakreppu með meiri afskiptum ríkisvaldsins af bankageiranum. Heldur er líklegt að meiri ríkisafskipti – bæði bein og óbein – auki hættuna á bankakreppu.

Áramótaheit strengd

Hin hliðin

Halldóra Gyða
Matthíasdóttir
útibússtjóri Íslandsbanka í Garðabæ og Dale Carnegie-þjálfari Brennidepils.

Það er gamall íslenskur siður að strengja heit um áramót. Áramótaheitin eru oft tengd því að láta af ósiðum eða koma á góðum. Tilefnin geta verið ólík og efndir einnig.

SMART markmið

Áramótaheit eru ekkert annað en markmiðasetning. Til að ná árangri er gott að nota SMART-aðferðafræðina sem stendur fyrir: Sérstakt (e. Specific), Mælanlegt (e. Measurable), Ásættanlegt (e. Acceptable), Raunhæft (e. realistic) og Tímasett (e. Time Frame.)

Markmiðið verður að vera tengt einhverju sérstöku, til dæmis að kaupa sér árskort í ræktina og mæta þrisvar sinnum í viku. Gott er að markmiðið sé mikilvægt og

undir stjórn þess sem setur sér það.

Það verður að vera hægt að mæla árangur. Það er mjög auðvelt að mæla hvort maður hafi mætt í ræktina þrisvar sinnum í viku.

Markmiðið verður að vera aðlaðandi, þú verður að geta og langa til að ná markmiðinu. Þú verður til dæmis að gefa þér tíma og velja þér líkamsrækt við hæfi.

Það er mjög mikilvægt að setja sér raunhæft markmið. Það er til dæmis ekki raunhæft að ætla að mæta

fimm sinnum í líkamsrækt á viku, ef maður hefur ekki hreyft sig lengi.

Til að geta mælt árangur er nauðsynlegt að setja lokatíma til að mæla árangur. Í hversu marga mánuði ætlar þú að mæta þrisvar sinnum í viku?

Skrifa niður og deila

Það er gott að skrifa SMART-markmiðin og deila með þeim sem maður treystir. Það að sjá markmiðin skrifuð á blað hjálpar þegar sá tími kemur að við verðum löt. Þá

er bara að drífa sig út um húsdýrnar sem er oft erfiðasti þröskuldurinn.

Eftirfylgni og mat á árangri

Margir eru duglegir að setja sér markmið og fara af stað en svo gleymist eftirfylgni og mat á árangri. Það er gott að eiga góða að sem eru duglegir að fylgja manni eftir. Hvetjið endilega þá sem þið deilið markmiðunum með að fylgjast með ykkur og ýta við ykkur þegar þið þurfið á því að halda. Gangi ykkur vel og hafið gleðina að leiðarljósi.

FRANKFURT

frá 9.999kr.*

FRANKFURT – NÝR ÁFANGASTAÐUR Í JÚNÍ

Í júní fljúgum við á nýjan áfangastað í Þýskalandi, Frankfurt. Þessi miðstöð fjármála og fjörs er einstaklega vel staðsett í hjarta Evrópu. **Bókaðu flug strax í dag á fáheyrðu verði.**

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Dæmt eftir tíðarandanum

Jón Steinar Gunnlaugsson hefur skrifað athyglisverða grein um Stím-málið svokallaða. Í málinu voru Lárus Welding forstjóri og fleiri forráðamenn Glitnis dæmdir til fangelsisvistar, meðal annars fyrir umboðssvik.

Umboðssvik má skýra sem tilvik þegar maður sem fer með fjárreiður fyrir annan mann eða félag misnotar þá aðstöðu sína. Það er skilyrði fyrir beitingu ákvæðisins að háttsemin sem um er rætt hafi átt sér stað í auðg-unarskyni.

Málsatvik í Stím-málinu voru þau að Glitnir seldi bréf í bankanum til félags að nafni Stím. Kaupin voru að hluta fjármögnuð af Glitni, og í staðinn tók bankinn tryggingar, m.a. veð í bréfunum sjálfum.

Staða bankans var því sú eftir viðskiptin að bankinn losaði bréfin af eigin bók og eignaðist þess í stað kröfu á hendur Stím auk þess að fá greiðslu fyrir hluta bréfanna. Ekkert fé rann út úr bankanum.

Jafnframt liggur fyrir að hvorki forstjórinn né aðrir ákærðu höfðu fjárhagslegan ávinning af þessum viðskiptum, ekki annan en þann að afkoma þeirra var háð afkomu bankans. Því skyldi maður ætla að þeirra hagur væri að reyna að bæta stöðu bankans í einstökum viðskiptum.

Eins og Jón Steinar bendir á fæst ekki betur séð en að eina leiðin fyrir bankann til að verða fyrir tjóni í þessu tilviki sé ef bréfin hefðu verið seld á undirverði. Sú var ekki raunin og raunar héldu bréfin áfram að lækka eftir viðskiptin. Bankinn losaði því áhættu af eigin bók.

Dómurinn kemst þó að annarri niðurstöðu og sakfelli Lárus og féлага. Athyglisvert er einnig að dómurinn gerir itrekað lítið úr framburði aðalvitnis ákærvaldsins í málinu, en veigrar sér þó ekki við að sakfella á grundvelli einmitt þess framburðar.

Sennilega kemur niðurstaðan ekki á óvart miðað við ummæli dómsformanns í fjölmiðlum um að dómstólar eigi að dæma eftir tíðarandanum. Vel getur verið að í dag séu menn þeirrar skoðunar að ákveðin háttsemi, t.d. lán banka fyrir kaupum á bréfum í sjálfum sér, eigi ekki að líðast.

Rétt nálgun í réttarríki er þá að beita sér fyrir lagabreytingum. Þetta var einmitt gert í Belgíu í kjölfar lánveitinga Dexia-bankans. Hér á landi virðist freistingin því miður sú að túlka lögina afturvirkta eftir tíðarandanum. Þess vegna er ekki ofsagt hjá Jóni Steinari að réttarríkið sé í hættu, eða hvernig eiga borgararnir annars að átta sig á því hvers konar háttsemi er bönnuð frá degi til dags?

15%

MEIRI AFLI HJÁ GRANDA

Afli skipa HB Granda var 15% meiri á nýliðnu ári en á árinu 2014 og munar þar mest um verulega aukningu á uppsjávarafli sem var 25%. Aflaverðmætið jókst á sama tíma um 9,5% eða um rúma 1,4 milljarða króna. Þetta kemur fram í samantekt á vef HB Granda. Afli skipanna var alls tæplega 176 þúsund tonn á árinu og aflaverðmætið tæpir 16,7 milljarðar króna. Meiri afli uppsjávarskipanna stafar af auknum löðnukvóta milli ára.

50%

FJÖLGUN FARÞEGA FRÁ FYRRA ÁRI

Árið 2015 flutti WOW air um 740 þúsund farþega en það er 50% fjölgun farþega frá árinu áður. Þetta kemur fram í till kynningu frá WOW. Sætanyting WOW air árið 2015 var 88% en sätanyting árið 2014 var 84%. WOW air flutti 58 þúsund farþega til og frá landinu í desember eða um 80% fleiri farþega en í desember árið 2014. Sætanyting WOW air í desember var 89% en sätanyting í fyrra á sama tímabili var 87%.

05.01.2016

●● Að losa sorp sjaldnar er augljóslega skert þjónusta við íbúa, auk þess sem gjöldin eru að hækka. Á sama tíma auðvitað fögnum við því að það sé stefnt að því að fjölga flokkunarmöguleikum og kostum endurvinnslu með plastinu. Það er góð viðbót. Þetta virðist hins vegar ekki hafa verið skoðað með þeim hætti sem nauðsynlegt er.

Július Vífill Ingvarsson borgarfulltrúi

... LIFUN

'TRÚBROT'

Tónlist hinnar godsagnakenndu hljómsveitar TRÚBROTS verður flutt á sviði Eldborgar þann 12. febrúar. Þar verður einnig eitt helsta meistaraverk íslenskrar tónlistarsögu, ...LIFUN, flutt í heild sinni, en verkið er 45 ára í ár. Meðlimir TRÚBROTS, þau Gunnar Þórðarson, Magnús Kjartansson og Shady Owens, skipa hljómsveitina ásamt þeim Eyþóri Gunnarssyni, Friðriki Karlssyni, Gunnlaugi Briem, Jóhanni Ásmundssyni, Pétri Grétarssyni, Stefáni Jakobssyni, Andra Ólafssyni og Stefaníu Svavarsdóttur. Ekki missa af sannkallaðri veislu í Hörpu þar sem tónlist TRÚBROTS fær að hljóma og andi hippakynslóðarinnar svífur yfir vötnum.

12. FEBRÚAR Í ELDBORG

Midasala á tix.is, midasölu Hörpu og í síma 528-5050.

HARPA

DÆGURFLUGAN